

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

De coronacrisis en ons geld

Wat is de invloed van de lockdown op onze portemonnee en vakantieplannen?

Annette Groen, Corinne van Gaalen

De coronacrisis en ons geld

Wat is de invloed van de lockdown op onze portemonnee en vakantieplannen?

Auteurs

Annette Groen

Corinne van Gaalen

Inhoud

1. Inleiding 8

- 1.1 Aanleiding 8
- 1.2 Doel onderzoek 8
- 1.3 Leeswijzer 9

2. Impact corona op rondkomen (inkomen en uitgaven) 10

- 2.1 Rondkomen 10
- 2.2 Moeilijker/makkelijker rondkomen 11
 - 2.2.1 Redenen moeilijker rondkomen 11
 - 2.2.2 Redenen makkelijker rondkomen 13
- 2.3 Invloed op het gedrag 15

3. Geld overhouden door corona/lockdown – Sparen/beleggen 17

- 3.1 Meer of minder geld overgehouden 17
- 3.2 Wat doen met geld overgehouden 17
- 3.3 Sparen 18
- 3.4 Beleggen 20
- 3.5 Betalingsproblemen 22

4. Vakantie/vakantiegeld 24

- 4.1 Vakantiegeld 24
- 4.2 Vouchers 25
- 4.3 Vakantie 26

Bijlage 1 | Onderzoeksverantwoording 27

- 1.1 Doelgroep 27
- 1.2 Netto steekproef 27
- 1.3 Werving respondenten 27
- 1.4 Veldwerkperiode 27

Bijlage 2 | Achtergrondkenmerken 28

Samenvatting

De coronapandemie en de bijbehorende lockdowns hebben ervoor gezorgd dat we minder konden ondernemen en meer thuis moesten zitten. Tegelijkertijd verloren mensen hun baan, gingen ze minder uren maken of hadden om andere redenen minder inkomsten.

Met dit onderzoek wil het Nibud inzicht verschaffen in de vraag in hoeverre de inkomsten en uitgaven van Nederlanders zijn veranderd door de lockdown/coronacrisis.

Concreet geven we antwoord op de volgende vragen:

- Wat heeft de coronacrisis gedaan met onze inkomsten en uitgaven?
- Kunnen mensen als gevolg van de coronacrisis makkelijker of juist moeilijker rondkomen? Welke groepen makkelijker? Welke groepen moeilijker?
- Hoe gaan mensen met hun inkomsten en uitgaven om als alles straks weer open is?
- Als mensen als gevolg van de coronacrisis meer geld overhouden, wat doen zij daar dan mee?
- Wat betekent de coronacrisis voor de hoogte van ons spaargeld en wordt dat spaargeld nu ook anders ingezet, bijvoorbeeld door meer te beleggen?
- Hoe besteden mensen dit jaar hun vakantiegeld en is dit anders dan voorgaande jaren?

Voor veruit de meeste Nederlanders heeft de coronacrisis op financieel gebied niets veranderd

Nederlanders komen over het algemeen niet moeilijker of makkelijker rond dan vóór de coronacrisis, voor veruit de grootste groep (63 procent) is de coronacrisis hierop niet van invloed is geweest. Daarnaast geeft een op de vijf respondenten aan moeilijker rond te kunnen komen en voor een iets kleinere groep (17 procent) is dit juist gemakkelijker geworden.

Moeilijker rondkomen wordt voornamelijk veroorzaakt door minder inkomsten, wat veelal te wijten is aan het verlies van werk of werkuren. Soms zit de pijn aan de uitgavenkant: door de coronacrisis is men meer gaan uitgeven. Als belangrijkste uitgavenposten worden genoemd voeding en energie.

Mensen die makkelijker kunnen rondkomen tijdens de coronacrisis, lukt dit voornamelijk doordat zij minder zijn gaan uitgeven, vooral aan vakantie en uitstapjes en aan kleding en schoenen. Veel minder vaak kon men gemakkelijker rondkomen door extra inkomsten, door meer opdrachten, meer uren werk of ander werk.

Niet alle Nederlanders profiteren in gelijke mate

Dat meer thuiszitten en minder ondernemen leidt tot minder uitgaven lijkt evident, maar dit geldt niet voor alle Nederlanders. Het zijn vooral mensen met een hoger inkomen, mensen in loondienst en mensen tot 35 jaar die aangeven dat zij nu gemakkelijker rond kunnen komen dan vóór de coronacrisis.

Tegelijkertijd zien we in de groep 18- tot 35-jarigen ook relatief veel mensen die juist moeilijker rond kunnen komen. Juist in deze levensfase kan er veel veranderen. Het percentage mensen voor wie de situatie hetzelfde is gebleven ligt in deze leeftijdscategorie dan ook lager.

Andere groepen die moeilijker rond kunnen komen zijn mensen met een laag inkomen, mensen zonder partner en mensen met wisselende inkomsten.

Daarnaast zien we dat het aantal betalingsproblemen bij de meeste mensen hetzelfde is gebleven ten opzichte van de periode vóór de lockdown. Echter, bepaalde soorten betalingsproblemen lijken vaker voor te komen. Zo is het aantal mensen dat dit jaar de huur of hypotheek te laat heeft betaald verdubbeld, van 9 naar 18 procent. Ook zegt 10 procent nu vaker rood te staan dan voor de lockdown.

Kwetsbare groepen maken zich het meest zorgen over de financiële situatie na corona

Of Nederlanders door de coronacrisis nu meer of minder te besteden hebben, in de meeste gevallen ligt hier geen bewuste keuze aan ten grondslag. Een baan verliezen, minder opdrachten binnenkrijgen en minder mogelijkheden om uit te gaan, het heeft allemaal invloed op ons inkomsten- en uitgavenpatroon, maar we kunnen er zelf weinig aan veranderen.

Hoe zit het dan na de crisis? Willen we weer terug naar hoe het was of is dat misschien niet zo'n goed idee? Ruim een derde van de Nederlanders denkt dat de lockdown goed is geweest voor de portemonnee, bijna een op de vijf mensen is bang straks weer meer uit te geven dan zij willen en 18 procent maakt zich daadwerkelijk zorgen over geld als de lockdown straks helemaal voorbij is.

Toch willen veel Nederlanders weer terug naar hun oude uitgavenpatroon: bijna de helft van de mensen wil na de lockdown weer net zoveel geld uitgeven aan etentjes en uitgaan, 38 procent wil weer net zoveel gaan uitgeven aan vakanties en bijna een kwart wil weer net zoveel shoppen als voorheen.

Achtergrondkenmerken zoals de hoogte van het inkomen, de stabiliteit van het inkomen (al dan niet in loondienst), leeftijd en het hebben van een partner spelen bij dit soort overwegingen een belangrijk rol. Ook hier zijn het de kwetsbare groepen, die toch al moeite hebben met rondkomen, die zich zorgen maken over de situatie na de lockdown en die het liefst het uitgavenpatroon van tijdens de lockdown willen handhaven. De traditioneel stabielere groepen (hoger inkomen, vaste partner, vast dienstverband) zien dat de lockdown goed voor hun portemonnee is geweest, maar als de lockdown voorbij is willen (en kunnen) zij weer net zoveel geld gaan uitgeven als voorheen.

Sparen en beleggen niet altijd goed in evenwicht

Zoals hierboven aangegeven zijn er bepaalde groepen die als gevolg van de lockdown meer geld hebben overgehouden. Het geld dat zij voorheen konden besteden aan shoppen, uitgaan en vakantie, bleef nu als het ware over. Driekwart van deze groep is (meer) gaan sparen en bijna een op de vijf heeft dit geld belegd.

In zijn totaliteit heeft ruim een kwart van de Nederlanders geld in beleggingen gestoken, waarvan ruim tien procent dit sinds kort doet. Nog eens 13 procent wil dit in de toekomst gaan doen. Wat hierbij opvalt is dat ook mensen met weinig spaargeld beleggen: ruim een kwart van de mensen die minder dan 2.000 euro spaargeld hebben, belegt. Echter, met minder dan 2.000 euro spaargeld kunnen grote tegenvallers niet opgevangen worden.

Nederlanders gaan net als verleden jaar minder op vakantie, vakantiegeld verdwijnt vaker "op de grote hoop"

In de afgelopen jaren besteedde rond de 45 procent van de Nederlanders het vakantiegeld daadwerkelijk aan vakantie. Verleden jaar veranderde dit beeld: vanwege corona was nog slechts 27 procent van plan om van het vakantiegeld op vakantie te gaan. Dit jaar is dat percentage nagenoeg gelijk gebleven. Ook hier spelen achtergrondkenmerken een bepalende rol: Nederlanders met een hoger inkomen, een partner en een vaste baan in

loondienst kiezen er vaker voor om op vakantie te gaan. Nederlanders met een laag inkomen zetten het vakantiegeld juist vaker in voor het aflossen van schulden. Opvallend is verder dat het percentage dat niets speciaals met het vakantiegeld gaat doen ("het komt op de grote hoop") dit jaar is toegenomen, terwijl dit verleden jaar nog nagenoeg gelijk was aan voorgaande jaren.

Visie van het Nibud

De coronapandemie en de daarbij behorende periodes van lockdown hebben niet alleen invloed gehad op ons lichamelijk en psychisch welbevinden, maar ook op onze financiële situatie. De algemene gedachtegang is: we zaten meer thuis, konden minder uitgaan en minder shoppen, waardoor we uiteindelijk meer geld overhielden.

Het Nibud heeft onderzocht in hoeverre de gevolgen van de coronacrisis gelijk verdeeld zijn over diverse groepen in de samenleving. Met andere woorden: voor welke groepen heeft de lockdown positief uitgekapt en welke groepen vingen de klappen op?

De coronacrisis treft kwetsbare groepen vaak harder

Lang niet alle Nederlanders hebben meer geld over als gevolg van de coronacrisis en de lockdown. Een op de vijf mensen komt nu moeilijker rond dan vóór de coronacrisis. Mensen verloren hun baan of gingen minder uren maken, waardoor hun inkomsten fors konden dalen.

Voor andere groepen pakte de coronacrisis financieel gezien gunstiger uit: geld dat eerder werd besteed aan shoppen, uitstapjes en vakantie, kwam nu op de spaarrekening terecht, waardoor er als het ware geld over was.

Uit dit onderzoek is gebleken dat het met name de toch al kwetsbare groepen zijn die het hardst door de coronacrisis geraakt worden: Nederlanders met een laag inkomen, zonder vaste baan, zonder partner en jonger dan 35 jaar geven vaker dan gemiddeld aan moeilijker rond te kunnen komen vanwege de coronacrisis. Het zijn ook de mensen met een lager inkomen die zich meer zorgen maken over geld als de lockdown straks voorbij is en die vaker dan de hogere inkomens aangeven dat zij na de lockdown net zo weinig willen uitgeven als tijdens de lockdown.

Het Nibud vindt het belangrijk dat er aandacht gaat naar deze toch al kwetsbare groepen die door de coronacrisis nog eens extra in de problemen zijn gekomen en nog moeilijker rond kunnen komen. Zeker niet iedereen heeft geld overgehouden aan deze crisis.

Houd zicht op mensen met betalingsproblemen

Zoals hierboven beschreven zijn het juist de kwetsbare groepen die door de coronacrisis getroffen worden. Voor sommige groepen betekent dit zelfs dat zij met meerdere betalingsproblemen te maken krijgen. Daarnaast zien we dat er vaker betalingsregelingen worden getroffen. Ook dit zal te maken hebben met de lockdown: veel kredietverstrekkers hebben zich dit jaar soepel opgesteld en bijvoorbeeld betaalpauzes aangeboden. Het is echter nog niet duidelijk hoe een en ander zich verder zal ontwikkelen. Uiteindelijk zullen schulden toch afgelost moeten worden. Het blijft daarom belangrijk om ook in de iets verder gelegen toekomst rekening te houden met de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare groepen.

Beleggen zonder buffer onverstandig

Driekwart van de Nederlanders spaart en als gevolg van de coronacrisis zijn er bepaalde groepen die meer geld overhouden dan zonder de lockdown het geval zou zijn geweest. Veel van dit geld wordt gespaard.

Daarnaast ziet het Nibud dat ruim een kwart van de Nederlanders belegt en dat nog eens 13 procent dit wil gaan doen. Beleggen is echter alleen verstandig als er ook genoeg geld achter de hand is om min of meer voorzienbare uitgaven op de korte of middellange termijn te kunnen doen. Dit is lang niet altijd het geval.

Zo blijkt dat ruim een kwart van de mensen met minder dan 2.000 euro spaargeld, ook belegt. Bovendien komt uit dit onderzoek naar voren dat ruim een op de tien Nederlanders pas sinds kort belegt en dat dit vooral 18 tot 35 jarigen zijn (die waarschijnlijk nog geen hoge buffer hebben opgebouwd).

Ook mensen die aangeven moeilijk rond te kunnen komen, beleggen; 22 procent uit deze groep dat doet.

Het Nibud waarschuwt al langer om alleen geld te beleggen dat je kunt missen. Voor bovenstaande groepen zal dit vaak niet opgaan. Mochten beleggingen tegenvallen, dan kan dit ernstige gevolgen hebben en tot schulden leiden.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De coronapandemie en de bijbehorende lockdowns hebben ervoor gezorgd dat we minder konden ondernemen en meer thuis moesten zitten. Tegelijkertijd verloren mensen hun baan, gingen ze minder uren maken of hadden om andere redenen minder inkomsten.

Wat hebben de lockdowns uiteindelijk betekend voor onze portemonnee, ons spaargeld en de manier waarop we na de lockdown met ons geld om denken te gaan?

In de berichtgeving tot nu toe komt vooral naar voren dat ons spaargeld zo is gegroeid en dat mensen op zoek zijn gegaan naar andere vormen om iets met hun spaargeld te doen, zoals investeren in cryptovaluta en beleggen.

Zijn dit werkelijk de belangrijkste gevolgen? Voor welke groepen gaat dit voornamelijk op en zijn er ook groepen te identificeren voor wie dit niet opgaat? En waarom niet?

Het Nibud heeft sinds het begin van de crisis vier keer onderzocht hoe de coronacrisis de portemonnee heeft beïnvloed. Een belangrijk ijkpunt om te toetsen hoe het ervoor staat met ons inkomsten- en uitgavenpatroon, is de uitbetaling van het vakantiegeld. Hoe gaan mensen dat dit jaar besteden en wijkt dit af van voorgaande jaren? En als het vakantiegeld anders wordt ingezet dan andere jaren, wordt dit dan voornamelijk ingegeven door het coronavirus of (ook) door financiële overwegingen?

1.2 Doel onderzoek

Met dit onderzoek wil het Nibud inzicht verschaffen in de vraag in hoeverre de inkomsten en uitgaven van consumenten daadwerkelijk zijn veranderd door de lockdown/coronacrisis.

Dit onderzoek heeft als doel een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat heeft de coronacrisis gedaan met onze inkomsten en uitgaven?
- Wat betekent de coronacrisis voor de hoogte van ons spaargeld en wordt dat spaargeld nu ook anders ingezet, bijvoorbeeld door meer te beleggen?
- Kunnen mensen als gevolg van de coronacrisis makkelijker of juist moeilijker rondkomen? Welke groepen makkelijker? Welke groepen moeilijker?
- Hoe gaan mensen met hun inkomsten en uitgaven om als alles straks weer open is?
- Als mensen als gevolg van de coronacrisis meer geld overhouden, wat doen zij daar dan mee?
- Hoe besteden mensen dit jaar hun vakantiegeld en is dit anders dan voorgaande jaren?

1.3 Leeswijzer

Voor dit onderzoek zijn 1.041 Nederlanders in de leeftijd van 18 jaar en ouder ondervraagd via een online vragenlijst. De onderzoeksopzet staat beschreven in Bijlage 1.

De groep is representatief voor alle Nederlanders op basis van geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. De achtergrondkenmerken van de ondervraagden staan in Bijlage 2.

De percentages zijn afgerond op hele cijfers. Bij het optellen van percentages worden de nauwkeurige cijfers gebruikt. Vanwege de afrondingen kan het voorkomen dat de uitkomst één procent afwijkt van de optelling van hele percentages. Een totaal komt dan niet uit op 100 procent, maar op 99 of 101 procent.

Vergelijkingen

Er worden vergelijkingen gemaakt tussen verschillende groepen op basis van achtergrondkenmerken. Er is gekeken naar:

- leeftijd;
- huishoudinkomen: hoog of laag;
- huishoudsituatie: alleenstaand of met partner;
- wel/niet loondienst;
- wel/niet wisselende inkomsten;
- wel/geen uitkering.

Geslacht

De resultaten zijn uitgesplitst naar geslacht. In de vragenlijst is ook de antwoordcategorie 'anders' meegenomen. Dit hebben 3 respondenten geantwoord. Gezien dit lage aantal is deze categorie in de uitsplitsingen niet meegenomen.

Huishoudinkomen: hoog of laag;

De definitie van lage inkomens zijn alleenstaanden met een inkomen tot 1.500 euro en paren met een inkomen tot 2.000 euro.

(Relevante) significante verschillen

Verschillen tussen leeftijdsgroepen, hogere en lagere inkomens, alleenstaand of met partner, wel/niet in loondienst, wel/niet wisselende inkomsten en wel/geen uitkering worden door middel van onderstreepte percentages weergegeven. Dit betekent dat dit percentage significant afwijkt van het gemiddelde in de betreffende groep.

2. Impact corona op rondkomen (inkomen en uitgaven)

In dit hoofdstuk gaan we in op de invloed van de coronacrisis en de daaraan verbonden lockdowns op onze inkomsten en uitgaven. Zijn inkomsten toe- of afgenomen en wat is daarvan de reden? En wat deed het met onze uitgaven? Voor welke groepen heeft de lockdown positief uitgepakt en welke groepen vingen de klappen op?

2.1 Rondkomen

De respondenten aan dit onderzoek is de vraag voorgelegd hoe goed hun huishouden maandelijks kan rondkomen. Hieruit kwam naar voren dat 34 procent (heel) moeilijk rond kan komen. Dit percentage ligt iets lager dan drie jaar geleden¹, toen 38 procent aangaf moeite te hebben met rondkomen.

Tabel 1: Rondkomen naar achtergrondkenmerken (n=1.041)

		(heel) moeilijk %	(heel) makkelijk %
Leeftijd	18-34	32	68
	35-54	35	65
	55 <	33	67
Huishoudinkomen	Laag	63	37
	Hoog	24	76
Partner	Met	27	73
	Zonder	45	55
Loondienst	Wel	27	73
	Niet	41	59
Wisselende inkomsten	Wel	31*	69
	Geen	34	66
Uitkering	Wel	65	36
	Niet	29	71
Totaal		34	67

* n=<30

Groepen die vaker dan gemiddeld moeilijk rond kunnen komen zijn: mensen met een laag inkomen, mensen zonder partner, mensen die niet in loondienst werken en mensen die een uitkering ontvangen.

¹ Geldzaken in de praktijk (2018)

2.2 Moeilijker/makkelijker rondkomen

Vervolgens is bekeken of door de coronacrisis mensen moeilijker of makkelijker rond kunnen komen, of dat dit hetzelfde is gebleven. Opvallend is dat voor veruit de grootste groep (63 procent) de coronacrisis niet van invloed is geweest. Daarnaast geeft een op de vijf respondenten aan moeilijker rond te kunnen komen en voor een iets kleinere groep (17 procent) is dit juist gemakkelijker geworden.

Tabel 2: Impact lockdown/corona op rondkomen naar achtergrondkenmerken (n=1.041)

		Moeilijker %	Makkelijker %	Hetzelfde %
Leeftijd	18-34	<u>26</u>	<u>29</u>	<u>46</u>
	35-54	19	14	<u>67</u>
	> 55	17	<u>11</u>	<u>72</u>
Huishoudinkomen	Laag	<u>29</u>	<u>13</u>	59
	Hoog	<u>18</u>	<u>20</u>	62
Partner	Met	<u>18</u>	18	64
	Zonder	<u>24</u>	14	62
Loondienst	Wel	19	<u>22</u>	<u>59</u>
	Niet	21	<u>11</u>	<u>68</u>
Wisselende inkomsten	Wel	<u>33*</u>	21*	<u>46</u>
	Geen	<u>19</u>	16	<u>65</u>
Uitkering	Wel	25	<u>9*</u>	66
	Niet	19	<u>18</u>	63
Totaal		20	17	63

* n=<30

Wanneer we kijken naar de groepen die moeilijker rond kunnen komen, dan zijn dit 18- tot 35-jarigen, mensen met een lager inkomen en mensen zonder partner. Het aantal mensen met wisselende inkomsten is laag en daardoor mogelijk niet representatief. We zien wel dat voor deze groep het percentage voor wie de financiële situatie hetzelfde is gebleven duidelijk lager ligt dan voor de totale groep.

De groepen die vaker dan gemiddeld aangeven gemakkelijker rond te kunnen komen zijn: 18- tot 35-jarigen, mensen met een hoger inkomen en mensen in loondienst. Blijkbaar gebeurt er veel in de leeftijdscategorie tot 35 jaar; er zijn in deze categorie meer mensen die moeilijker en meer mensen die makkelijker rond komen. Het percentage mensen voor wie de situatie hetzelfde is gebleven ligt in deze leeftijdscategorie juist lager.

2.2.1 Redenen moeilijker rondkomen

Hoe komt het dat mensen moeilijker rond kunnen komen? Twee derde (68 procent) noemt minder inkomsten als reden, 40 procent wijt dit aan meer uitgaven.

Tabel 3: Redenen moeilijker rondkomen, meerdere antwoorden mogelijk (n=208)

	%
Minder inkomsten	68
Meer uitgaven	40
Anders	6
Weet niet	2

De belangrijkste oorzaak van lagere inkomsten ligt in het feit dat mensen (of hun partner) minder uren zijn gaan werken. Dit is in bijna een derde van de gevallen aan de orde. Minder inkomsten uit een eigen bedrijf en werkloosheid (bij respondenten zelf of de partner) worden door respectievelijk 23 en 22 procent genoemd. In de categorie 'anders' wordt meerdere malen een andere baan met minder inkomsten genoemd.

Tabel 4: Belangrijkste reden(en) minder inkomsten, meerdere antwoorden mogelijk (n=141)

	%
Ik ben en/of mijn partner is minder uren gaan werken	32
Ik ben en/of mijn partner is werkloos geworden	22
Ik ben en/of mijn partner is met pensioen gegaan	13
Ik ben en/of mijn partner is arbeidsongeschikt geraakt	16
Ik heb en/of mijn partner heeft minder toeslagen en belastingteruggave gekregen	12
Ik krijg en/of mijn partner krijgt minder inkomsten uit eigen bedrijf	23
Anders	10

De omvang van de inkomensdaling kan hoog oplopen: 29 procent heeft tot 200 euro per maand minder te besteden, 39 procent heeft tot 500 euro minder en 12 procent noemt zelfs een bedrag van meer dan 1.000 euro per maand.

Tabel 5: Daling huishoudinkomen (n=141)

	%
Tot 200 euro minder per maand	29
200 tot 500 euro minder per maand	39
500 tot 1.000 euro minder per maand	17
Meer dan 1.000 euro minder per maand	12
Weet niet	3

Een andere oorzaak van het moeilijker rondkomen kan gezocht worden in de uitgavenkant: van de 34 procent die meer is gaan uitgeven, gaat het bij 37 procent om een bedrag tot 100 euro per maand en bij 34 procent om een bedrag tussen de 100 en 200 euro.

Tabel 6: Hoeveel meer gaan uitgeven (n=83)

	%
Tot 100 euro meer per maand	37
100 tot 200 euro meer per maand	34
200 tot 500 euro meer per maand	15
500 tot 1000 euro meer per maand	6
Meer dan 1000 euro meer per maand	4
Weet niet	5

De reden dat mensen meer zijn gaan uitgeven zijn voor het grootste gedeelte corona-gerelateerd (69 procent), 16 procent is meer gaan uitgeven omdat zij ook meer inkomsten kregen en 25 procent geeft een andere reden. In deze laatste categorie werd veel genoemd dat alles duurder is geworden.

Tabel 7: Belangrijkste reden(en) meer gaan uitgeven inkomsten, meerdere antwoorden mogelijk (n=83)

	%
Vanwege de lockdown/corona meer gaan uitgeven	69
Vanwege meer inkomsten ben ik meer gaan uitgeven	16
Anders	25

Ook is gevraagd waaraan mensen meer zijn gaan uitgeven. Bijna twee derde noemt in dit verband voeding, 45 procent geeft gas en elektra als belangrijke post waar meer geld aan is gependeed. Dit laatste kan verklaard worden vanuit het feit dat mensen tijdens de lockdown meer thuis hebben gezeten en dus meer energie hebben verbruikt.

Tabel 8: Waar meer aan uitgegeven, meerdere antwoorden (n=83)

	%
Voeding	64
Energie (gas, elektra en water)	45
Zorgverzekering	33
Kleding en schoenen	24
Persoonlijke verzorging en/of verpleging door anderen	24
Eigen risico, medicijnen en hulpmiddelen (bijv. steunzolen, rollator, gehoorapparaat)	23
Contributies en abonnementen	21
Huur/hypotheek	19
Aan de kinderen	18
Hobby's (bijv. lezen, tuinieren, bordspellen, sporten)	18
Vervoer	17
Onderhoud van het huis	17
Huishoudelijke hulp en/of andere hulp aan huis (zoals kleine klussen/reparaties)	17
Nieuwe apparaten en meubels	11
Vakantie, uitstapjes	4
Anders	6

2.2.2 Redenen makkelijker rondkomen

Er is ook een groep die juist gemakkelijker kan rondkomen: 71 procent van deze groep geeft aan minder uitgaven te hebben, terwijl 31 procent gemakkelijker kan rondkomen door meer inkomsten.

Tabel 9: Redenen makkelijker rondkomen, meerdere antwoorden mogelijk (n=174)

	%
Minder uitgaven	71
Meer inkomsten	31
Anders	3
Weet niet	5

Makkelijker rondkomen door minder uitgaven

Van de mensen die minder uitgaven hadden, gaat dit in bijna een derde van de gevallen om een bedrag tussen de 100 en 200 euro per maand en bij ruim een kwart ligt dit bedrag tussen de 200 en 500 euro.

Tabel 10: Hoeveel minder gaan uitgeven (n=124)

	%
Tot 100 euro meer per maand	22
100 tot 200 euro meer per maand	32
200 tot 500 euro meer per maand	26
500 tot 1000 euro meer per maand	9
Meer dan 1000 euro meer per maand	<1
Weet niet	11

De belangrijkste reden om minder uit te geven ligt in de meeste gevallen bij de lockdown. Ook geeft 29 procent aan bewust zuiniger te zijn gaan leven. Dat kan uiteraard ook corona-gerelateerd zijn.

Tabel 11: Belangrijkste reden(en) minder gaan uitgeven inkomsten, meerdere antwoorden mogelijk (n=124)

	%
Vanwege de lockdown/corona kon ik minder uitgeven	64
Vanwege minder inkomsten ben ik minder gaan uitgeven	24
Ik ben bewust zuiniger gaan leven	29
Anders	6

Waarom zijn mensen minder gaan uitgeven? Veruit de grootste groep noemt hier vakantie en uitstapjes, wat gedurende een lockdown ook logisch is. Ook wordt er minder geshopt: 42 procent geeft minder uit aan kleding en schoenen.

Tabel 12: Waar minder aan uitgegeven, meerdere antwoorden (n=124)

	%
Vakantie, uitstapjes	60
Kleding en schoenen	42
Vervoer	28
Hobby's (bijv. lezen, tuinieren, bordspellen, sporten)	20
Nieuwe apparaten en meubels	17
Voeding	15
Energie (gas, elektra en water)	11
Contributies en abonnementen	11
Huur/hypotheek	10
Persoonlijke verzorging en/of verpleging door anderen	9
Onderhoud van het huis	8
Aan de kinderen	6
Zorgverzekering	5
Eigen risico, medicijnen en hulpmiddelen (bijv. steunzolen, rollator, gehoorapparaat)	3
Huishoudelijke hulp en/of andere hulp aan huis (zoals kleine klussen/reparaties)	3
Anders	6

Makkelijker rondkomen door meer inkomsten

31 procent van de mensen die gemakkelijker rond kunnen komen, verklaren dit door meer inkomsten. In 38 procent van de gevallen werden die inkomsten gehaald uit meer opdrachten of meer uren werk van de respondent zelf of de partner.

Tabel 13: Belangrijkste reden(en) meer inkomsten, meerdere antwoorden mogelijk (n=53)

	%
Ik heb en/of mijn partner heeft meer opdrachten gekregen / meer uren gaan werken	38
Ik heb en/of mijn partner heeft een baan gevonden	25
Ik heb en/of mijn partner heeft een andere baan gevonden	17
Ik heb en/of mijn partner heeft meer toeslagen en belastingteruggave gekregen	17
Ik heb en/of mijn partner heeft meer inkomsten uit eigen bedrijf gekregen	8
Anders	17

2.3 Invloed op het gedrag

Naast de feitelijke stijging of daling van inkomsten en uitgaven, kan ook gekeken worden naar het (koop)gedrag van mensen. Is dit veranderd tijdens de lockdown en wat betekent dit voor de situatie na de lockdown?

Tabel 14: Stellingen impact lockdown op uitgeefgedrag (n=1.041)

	(Helemaal) oneens %	Niet eens, Niet oneens %	(Helemaal) eens %
Na de lockdown ga ik weer net zoveel geld uitgeven aan shoppen als voor de lockdown	28	48	24
Na de lockdown ga ik weer net zoveel geld uitgeven aan vakanties als voor de lockdown	24	38	38
Na de lockdown ga ik weer net zoveel geld uitgeven aan uit eten/uitgaan als voor de lockdown	24	36	40
Wel of geen lockdown maakt voor mijn uitgaven patroon niets uit	37	32	32
De lockdown was goed voor mijn portemonnee	23	43	34
Ik ben bang dat ik straks, na de lockdown, weer meer uitgeef dan ik wil	47	35	19
Ik maak mij zorgen over mijn geld als de lockdown straks helemaal voorbij is	53	29	18
Na de lockdown wil ik net zo weinig blijven uitgeven als tijdens de lockdown	22	44	34

De lockdown heeft invloed gehad op ons bestedingspatroon. Dit is niet altijd een blijvende situatie: bijna de helft van de mensen wil na de lockdown weer net zoveel geld uitgeven aan etentjes en uitgaan, 38 procent wil weer net zoveel gaan uitgeven aan vakanties en bijna een kwart wil weer net zoveel shoppen als voorheen.

Ruim een derde denkt dan ook dat de lockdown goed is geweest voor de portemonnee, bijna een op de vijf mensen is bang straks weer meer uit te geven dan zij willen en 18 procent maakt zich daadwerkelijk zorgen over geld als de lockdown straks helemaal voorbij is.

Anderzijds heeft de lockdown voor bijna een derde geen invloed gehad op het uitgavenpatroon en ruim een derde neemt zich voor om na de lockdown net zo weinig uit te geven als tijdens de lockdown.

De hoogte van het inkomen speelt hier een belangrijke rol. Het zijn met name de hogere inkomens die weer terug willen naar hun oude uitgavenpatroon. Ook zijn zij het vaker eens met de stelling "de lockdown was goed voor mijn portemonnee" (40 procent van de hoge inkomens, tegenover 22 procent van de lagere inkomens). Dit ligt in lijn met wat we hierboven zagen: dat deze groepen vaker zeggen nu makkelijker te kunnen rondkomen. Mensen met een lager inkomen maken zich meer zorgen over geld als de lockdown straks voorbij is en geven vaker dan de hogere inkomens aan dat zij na de lockdown net zo weinig willen uitgeven als tijdens de lockdown.

Ook het hebben van een partner speelt een rol: mensen met een partner willen vaker weer net zoveel gaan uitgeven aan shoppen en vakanties dan mensen zonder partner. Ook vinden mensen met een partner vaker dat de lockdown goed voor de portemonnee is geweest.

Of iemand in loondienst werkt heeft ook invloed: mensen die niet in loondienst werken geven vaker aan dat de lockdown geen invloed heeft gehad op het uitgavenpatroon en zijn minder bang om straks weer meer uit te gaan geven dan zij willen.

18- tot 35-jarigen maken zich meer zorgen over de situatie na de lockdown. Zij zijn vaker dan de 55-plussers bang straks weer meer uit te geven dan zij willen en zij maken zich meer zorgen over hun geld na de lockdown dan de mensen tussen de 35 en 54 jaar.

Geconcludeerd kan worden dat de minder kwetsbare groepen (hoger inkomen, vaste partner, vast dienstverband) een grilliger bestedingspatroon kennen en zich dit ook kunnen permitteren: zij zien dat de lockdown goed voor hun portemonnee is geweest, maar als de lockdown voorbij is willen zij weer net zoveel geld gaan uitgeven als voor de lockdown.

Mensen met een lager inkomen maken zich juist zorgen over de situatie na de lockdown en willen het liefst het uitgavenpatroon van tijdens de lockdown handhaven, terwijl degenen zonder een vast dienstverband een stabielere uitgavenpatroon lijken te hebben, waarop de lockdown geen invloed heeft gehad. Het kan zijn dat deze groep altijd al wat meer op hun uitgaven heeft moeten letten en dat zij dit zowel tijdens als na de lockdown deden en blijven doen.

3. Geld overhouden door corona/lockdown – Sparen/beleggen

Voor sommige groepen heeft de lockdown een gunstige invloed gehad op hun financiële situatie: zij hielden meer geld over. Om welke mensen gaat het en wat hebben zij met dit geld gedaan?

3.1 Meer of minder geld overgehouden

In onderstaande tabel is te zien welke groepen meer geld hebben overgehouden als gevolg van de lockdown: 18- tot 35-jarigen, mensen met een hoger inkomen, mensen met een partner en mensen die in loondienst werken. Voor mensen vanaf 55 jaar en mensen zonder een baan in loondienst heeft de lockdown vaker geen invloed gehad op het bedrag dat zij overhouden.

Tabel 15: Impact lockdown/corona op geld overgehouden naar achtergrondkenmerken** (n=1.041)

		Meer %	Minder %	Geen verschil %	Ik houd nooit over %
Leeftijd	18-34	<u>32</u>	<u>31</u>	<u>36</u>	<u>2*</u>
	35-54	24	22	49	6*
	55 <	<u>21</u>	22	<u>51</u>	6*
Huishoudinkomen	Laag	<u>16</u>	28	44	<u>12</u>
	Hoog	<u>30</u>	24	43	<u>2*</u>
Partner	Met	<u>28</u>	23	46	<u>3*</u>
	Zonder	<u>20</u>	26	47	<u>8</u>
Loondienst	Wel	<u>31</u>	24	<u>42</u>	<u>3</u>
	Niet	<u>19</u>	24	<u>50</u>	<u>7*</u>
Totaal		25	24	46	5

*N=<30

**Geen uitsplitsing naar wisselende inkomsten en uitkering vanwege te laag aantal waarnemingen

3.2 Wat doen met geld overgehouden

Aan de respondenten die meer geld overhouden dan zonder de lockdown het geval zou zijn geweest, is gevraagd wat zij met dit geld hebben gedaan. Veruit het grootste deel, driekwart, is (meer) gaan sparen en bijna een op de vijf heeft dit geld belegd.

Tabel 16: Wat doen met geld over (meerdere redenen mogelijk) (n=260)

	%
Sparen	75
Beleggen	19
Gebruiken voor aankopen	17
Hypotheek mee aflossen	15
Verbouwen	14
Niets bijzonders/op de grote hoop	14
Schulden en achterstanden mee afbetalen	9
In pensioen stoppen	5
Anders	<1

3.3 Sparen

Los van de vraag of mensen door de lockdown meer of minder zijn gaan sparen, is nagegaan hoeveel procent van de mensen spaart. Driekwart van de Nederlanders spaart; 42 spaart een vast bedrag per maand (mediaan 250 euro per maand) en 34 procent spaart wat er overblijft (mediaan 150 euro per maand). Een kwart van de Nederlanders spaart dus niet.

Tabel 17: Sparen (n=1.041)

	%
Ja, een vast bedrag	42
Ja, alleen wat ik overhoud	34
Nee	24

In onderstaande tabel zijn de percentages opgenomen van mensen die wel sparen. Dit zijn bovengemiddeld vaak 18- tot 35-jarigen, mensen met een hoger inkomen, met een partner, met een baan in loondienst en mensen zonder uitkering. Ondervertegenwoordigd zijn ouderen vanaf 55 jaar, mensen met een laag inkomen, zonder partner, geen baan in loondienst en mensen met een uitkering.

Tabel 18: Sparen naar achtergrondkenmerken (n=1.041)

		%
Leeftijd	18-34	84
	35-54	77
	55 <	69
Huishoudinkomen	Laag	61
	Hoog	84
Partner	Met	80
	Zonder	69
Loondienst	Wel	84
	Niet	66
Wisselende inkomsten	Wel	70
	Geen	76
Uitkering	Wel	57
	Niet	79
Totaal		76

De meeste mensen hebben een bedrag onder de 500 euro gespaard, een op de tien Nederlanders heeft een bedrag tussen de 5.000 en de 10.000 euro. 21 procent wil niet zeggen hoeveel spaargeld ze hebben.

Tabel 19: Hoeveel spaargeld (n=1.041)

	%
< 500 euro	12
500 – 1.000	8
1.000 – 2.000	6
2.000 – 5.000	9
5.000 – 10.000	10
10.000 – 20.000	9
20.000 – 50.000	8
50.000 – 100.000	5
> 100.000	3
Ik heb geen spaargeld	7
Ik weet niet hoeveel spaargeld ik heb	3
Ik wil niet zeggen hoeveel spaargeld ik heb	21

De lockdown heeft ook invloed gehad op ons spaargeld: bijna een derde heeft meer spaargeld vanwege de lockdown. De belangrijkste reden is dat er door de lockdown minder is uitgegeven (75 procent). Voor 40 procent is de hoeveelheid spaargeld onveranderd gebleven.

Tabel 20: Meer of minder spaargeld dan voor de lockdown (n=1.041)

	%
Meer	31
Minder	18
Hetzelfde	40
Weet ik niet	4
Ik had tijdens en voor de lockdown geen spaargeld	7

Tabel 21: Redenen meer spaargeld dan voor de lockdown, meerdere antwoorden mogelijk (n=319)

	%
Vanwege lockdown minder uitgegeven	75
Meer geld verdiend/gewonnen/gekregen	18
Meer geld overgehouden vanwege bezuinigingen	13
Anders	11

Een derde van de respondenten heeft maximaal 1.000 euro meer spaargeld dan voor de lockdown, een kwart zit tussen de 1.000 en 2.000 euro meer en nog eens een kwart heeft zelfs tussen de 2.000 en 5.000 euro meer aan spaargeld.

Tabel 22: Hoeveel meer (n=319)

	%
Max. 1.000 euro meer	33
1.000 – 2.000 euro meer	24
2.000 – 5.000 euro meer	24
5.000 – 10.000 euro meer	11
Meer dan 10.000 euro meer	9

De reden dat mensen minder spaargeld hebben lijkt ook corona-gerelateerd: er is minder geld verdiend.

Tabel 23: Redenen minder spaargeld dan voor de lockdown (n=191)

	%
Vanwege lockdown meer uitgegeven	19
Minder geld verdiend	40
Spaargeld gebruikt voor verbouwing	9
Spaargeld gebruikt voor grote uitgaven	23
Geld verloren/gestolen	1
Anders	7

3.4 Beleggen

Behalve over sparen, willen we ook weten of mensen zijn gaan beleggen. Ruim een op de tien mensen geeft aan sinds kort te beleggen en 16 procent doet dit al langer. Zes op de tien mensen beleggen niet. Vooral 18- tot 35-jarigen geven vaker aan sinds kort te beleggen dan 35 jaar en ouder (28 versus 5 procent). Ook geven 18- tot 35-jarigen vaker dan 35 jaar en ouder aan het nu nog niet te doen maar het wel te gaan willen doen (23 versus 9 procent).

Tabel 24: Beleggen (n=1.041)

	%
Ja, sinds kort	11
Ja, al jaren	16
Nee, maar wil het wel gaan doen	13
Nee	60

Welke groepen beleggen vaker dan gemiddeld? Dit zijn vooral 18- tot 35-jarigen, mensen met een hoger inkomen, mensen met partner, mensen in loondienst en mensen die geen uitkering ontvangen.

Tabel 25: Beleggen naar achtergrondkenmerken (n=1.041)

		%
Leeftijd	18-34	45
	35-54	26
	55 <	16
Huishoudinkomen	Laag	18
	Hoog	35
Partner	Met	30
	Zonder	23
Loondienst	Wel	37
	Niet	17
Wisselende inkomsten	Wel	33*
	Geen	27
Uitkering	Wel	9
	Niet	30
Totaal		27

*n=<30

Het is interessant om te bekijken of degenen die beleggen ook over voldoende spaargeld beschikken. Ruim een kwart van de respondenten met minder dan 2.000 euro spaargeld belegt. Dit loopt op naar 64 procent van de Nederlanders met meer dan 50.000 euro spaargeld.

Het Nibud waarschuwt om alleen te beleggen met geld dat je kunt missen. De achterliggende gedachte van dit advies is dat ieder huishouden zou moeten beschikken over een financiële buffer. Deze buffer is bedoeld voor min of meer voorzienbare uitgaven op de korte en middellange termijn. Met min of meer voorzienbaar bedoelen we uitgaven waarvan het wel zeker is dat ze een keer gedaan gaan worden, maar dat het onzeker is op welk tijdstip precies ze gedaan worden. De minimumbuffer varieert naar huishoudtype, van 3.550 euro voor een alleenstaande tot 5.900 euro voor een (echt)paar met vier

kinderen². Het is daarom goed om eerst door te sparen totdat er genoeg buffer is en pas dan te gaan beleggen.

Als we kijken naar de mate waarin mensen zeggen rond te kunnen komen, valt ook op dat 22 procent van de mensen die moeilijk rondkomen belegt. Ook deze situatie vindt het Nibud niet wenselijk.

3.5 Betalingsproblemen

De lockdown kan ook effect hebben gehad op mogelijke betalingsproblemen. Gevraagd is welke gebeurtenissen door de lockdown meer of minder zijn voorgekomen. Dit is bij de meeste mensen hetzelfde gebleven, bij sommigen zelfs gestegen en bij een klein gedeelte gedaald.

Tabel 26: Meer of minder met deze gebeurtenissen te maken gehad dan voor de lockdown (n=1.041)

	Meer %	Minder %	Hetzelfde %	n.v.t.
Regelmatig roodstand	10	7	18	65
Een aanmaning ontvangen	5	9	11	76
Afbetalingsregelingen getroffen	7	6	15	72
Weigering van een automatische incasso	6	5	12	77
Brieven van incassobureau of deurwaarder ontvangen	3	4	10	82
De huur/hypotheek meer dan 10 dagen te laat betaald	5	4	9	82
Creditcardschuld van meer dan 500 euro	4	5	8	82
Lening/consumptief krediet	4	5	13	78

Als bovenstaande tabel wordt vergeleken met de percentages van betalingsproblemen in voorgaande jaren, zien we dat een aantal zaken vaker lijken voor te komen dan in 2018: zoals aanmaningen ontvangen, betalingsregelingen getroffen, roodstand, weigering automatische incasso. Het te laat betalen van de huur of hypotheek lijkt verdubbeld. Wel worden er opvallend vaker betalingsregelingen getroffen. Ook dit zal te maken hebben met de lockdown: veel kredietverstrekkers hebben zich dit jaar soepel opgesteld en bijvoorbeeld betaalpauzes aangeboden.

² Een referentiebuffer voor huishoudens. Onderzoek naar het vermogen en het spaargedrag van Nederlandse huishoudens, Nibud, 2012

Tabel 27: Vergelijking met resultaten uit Geldzaken in de praktijk

	2012*	2015*	2018*	2021
	%	%	%	
Rekeningen te laat betaald	31	26	32	
Een aanmaning ontvangen	25	22	17	24
Geen geld meer kunnen opnemen/niet meer kunnen pinnen	18	18	15	
Weigering van een automatische incasso	17	16	14	23
Afbetalingsregelingen getroffen	-	-	15	28
Brieven van incassobureau of deurwaarder ontvangen	-	-	9	18
De huur/hypotheek meer dan 10 dagen te laat betaald	11	10	9	18
Creditcardschuld van meer dan 500 euro	-	-	9	18
Loonbeslag gelegd op salaris	4	6	5	
Aangemeld bij CAK vanwege achterstanden zorgverzekering	-	-	5	
Voorschot op salaris aangevraagd	3	5	4	
Energie afgesloten vanwege te laat betalen	3	4	3	

* *Uit Geldzaken in de praktijk 2018*

Bij het lezen van bovenstaande tabel moet het volgende in de gaten worden gehouden. In voorgaande jaren is gevraagd naar: *gebeurtenissen die huishoudens de afgelopen 12 maanden meemaakten* terwijl in het onderliggende onderzoek de vraag luidde: *Heeft u meer of minder met onderstaande zaken te maken dan voor de lockdown?*

4. Vakantie/vakantiegeld

In dit hoofdstuk wordt specifiek naar het vakantiegeld gekeken. Krijgen mensen dit jaar vakantiegeld, waar gaan zij het aan uitgeven en hebben zij dit jaar nog vakantieplannen?

4.1 Vakantiegeld

Het overgrote deel (84 procent) van de Nederlanders ontvangt vakantiegeld. Mensen die geen vakantiegeld ontvangen zijn vooral degenen zonder werk of uitkering of mensen met een eigen onderneming.

Tabel 28: Vakantiegeld (n=1.041)

	U %	Partner %
Ja	84	81
Nee	16	20

Tabel 29: Redenen geen vakantiegeld (n=166)

	U (n=128) %	Partner %
Vanwege de coronacrisis	10	9
Omdat vakantiegeld is omgezet in vakantie-uren	4	6
zzp'er/een eigen onderneming	26	26
Krijgt geen vakantiegeld van werkgever	8	4
Niet voldoende uren werken	6	6
Geen idee	5	2
Geen werk/uitkering	33	43
Anders	8	7

In voorgaande jaren gaf 43 tot 46 procent van de Nederlanders het vakantiegeld ook daadwerkelijk uit aan vakantie, in 2020 was dit gedaald naar 27 procent en dit jaar is het licht gestegen naar 28 procent. Het percentage Nederlanders dat het vakantiegeld aan korte uitstapjes wil uitgeven is dit jaar juist iets verlaagd.

Opvallend is dat het percentage mensen dat niets speciaals met het vakantiegeld gaat doen (het komt op de grote hoop) dit jaar is toegenomen, terwijl dit verleden jaar nog nagenoeg gelijk bleef aan voorgaande jaren.

Het aflossen van schulden en het inlossen van tekorten op lopende rekeningen wordt door een lager percentage genoemd, evenals grote aankopen, huishoudelijke uitgaven en een verhuizing of verbouwing. Het percentage Nederlanders dat nog niet weet waaraan het vakantiegeld uitgegeven gaat worden ligt juist hoger dan voorgaande jaren.

Tabel 30: Bestemming vakantiegeld in diverse jaren (meerdere antwoorden mogelijk)

	2015 (n=872)	2016 (n=993)	2017 (n=913)	2018 (n=911)	2019 (n=881)	2020 (n=744)	2021 (n=932)
	%	%	%	%	%	%	%
Vakantie	43	43	45	46	43	27	28
Sparen	36	39	38	36	38	35	35
Niets speciaals, het komt op de grote hoop	16	14	19	19	19	19	25
Korte uitstapjes	16	14	16	20	19	16	13
Aflossen van schulden of betalingsachterstanden	12	14	15	17	18	13	10
Grote aankopen	13	13	12	18	18	13	9
Huishoudelijke uitgaven	13	14	10	13	13	13	9
Achter de hand houden voor als mijn inkomen gaat dalen	9	8	9	9	12	9	7
Tekorten op de lopende rekeningen (roodstand)	9	10	8	8	10	7	4
Verhuizing of verbouwing	*	9	8	8	6	8	4
Weet ik niet	3	3	4	2	3	4	7
Beleggen	*	3	3	3	3	3	4
Anders	6	6	3	3	3	4	3

*Deze antwoordoptie was er niet in 2015.

Als we kijken naar de achtergrondkenmerken, valt op dat 18- tot 35-jarigen vaker dan gemiddeld aangeven dat het geld op de grote hoop komt (32 procent). Ook geeft deze groep vaker aan dat zij hun vakantiegeld willen besteden aan vakantie (40 procent). Mensen met een hoger inkomen zetten hun vakantiegeld vaker in om daadwerkelijk op vakantie te gaan dan lage inkomens (33 procent tegenover 17 procent), terwijl Nederlanders met een laag inkomen vaker kiezen voor het aflossen van schulden (16 procent tegenover 9 procent).

Nederlanders met een partner kiezen weer vaker voor vakantie (34 procent van de mensen met een partner, tegen 17 procent zonder partner), evenals mensen in loondienst (37 procent van de mensen in loondienst tegenover 17 procent niet in loondienst.)

4.2 Vouchers

Een op de vijf Nederlanders heeft het afgelopen jaar vouchers of geld ontvangen vanwege vakantie of uitstapjes die niet door gingen. De meeste van deze mensen zetten die vouchers in voor een nieuwe vakantie, terwijl bijna een kwart het geld wil sparen.

Tabel 31: Gebruiksdoel vouchers (n=211)

	%
Nieuwe vakantie/uitstapje	43
Weet ik nog niet	14
Sparen	24
Komt op grote hoop	16
Andere grote uitgaven	<1
Anders	2

4.3 Vakantie

Gaan Nederlanders dit jaar nog op vakantie? 45 procent denkt van wel en 11 procent denkt zelfs nog meerdere malen op vakantie te gaan. 41 procent denkt dat het er niet meer in zit. De belangrijkste reden die hiervoor wordt gegeven zijn de maatregelen rond het coronavirus. Andere redenen die genoemd worden zijn: andere uitgaven, ik ga nooit op vakantie, vakanties zijn te duur, verbouwing, geen geld voor, geen zin in en gezondheid.

Verleden jaar dacht een groter percentage niet meer op vakantie te gaan, te weten 53 procent. Van deze 53 procent gaf bijna drie kwart als reden de coronamaatregelen.

Tabel 32: Op vakantie gaan

	2020 (n=1.023)	2021 (n=1.041)
	%	%
Nee, ik denk dat ik niet meer op vakantie ga dit jaar	53	41
Ja, ik denk nog wel een keer op vakantie te gaan	40	45
Ja, ik denk nog meerdere malen op vakantie te gaan	7	11
Anders	-	2

Tabel 33: Reden niet op vakantie gaan

	2020 (n=462)	2021 (n=426)
	%	%
Ik verwacht dat dat niet kan vanwege de Corona-maatregelen	74	47
Ik kan het niet betalen omdat ik minder of geen vakantiegeld krijg	12	10
Ik kan het niet betalen omdat mijn inkomen achteruit is gegaan	14	15
Anders	-	28

De verwachte uitgaven liggen dit jaar lager dan in 2019. Een hoger percentage denkt dit jaar aan de range van 0 tot 2.000 euro. In 2019 waren er juist meer mensen die de kosten op meer dan 2.000 euro schatten.

Tabel 34: Verwachte uitgaven aan vakantie

	2019 (n=592)	2021 (n=348)
	%	%
0 - 500 euro	8	19
500 - 1.000 euro	19	25
1.000 - 2.000 euro	25	28
2.000 - 3.000 euro	21	17
3.000 - 4.000 euro	10	7
4.000 - 5.000 euro	5	3
5.000 euro of meer	8	3
Weet ik niet	3	

Bijlage 1 | Onderzoeksverantwoording

1.1 Doelgroep

Nederlanders in de leeftijd van 18 jaar en ouder.

1.2 Netto steekproef

1.041 respondenten. De netto steekproef is representatief voor Nederlanders qua geslacht, leeftijd en opleidingsniveau.

1.3 Werving respondenten

Online vragenlijst via panel Dynata (www.dynata.com).

1.4 Veldwerkperiode

21 tot en met 28 mei 2021.

Bijlage 2 | Achtergrondkenmerken

In onderstaande tabel is te zien hoe de steekproef is samengesteld op basis van de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en inkomen.

Tabel 35: : Achtergrondkenmerken afgezet tegen de verdeling van het CBS

	Steekproef n=1.41 %	CBS %
Geslacht		
Man	49	50
Vrouw	51	50
Leeftijd		
Jonger dan 25	9	12
25 tot 35 jaar	17	15
35 tot 45 jaar	19	15
45 tot 55 jaar	19	18
55 tot 65 jaar	17	16
65 tot 75 jaar	16	13
75 jaar en ouder	4	10
Opleidingsniveau		
Laag (Basisschool, LBO, VMBO basis/kader, VMBO GL/TL, MAVO, (M)ULO)	31	32
Midden (MBO, HAVO, VWO)	38	39
Hoog (Bachelor (HBO of Universiteit), Universiteit Master, Doctoraalopleiding)	31	30
Inkomen		
Minder dan 1.000	6	5
1.000 - 1.500	16	17
1.500 - 2.500	29	22
2.500 - 3.500	24	17
3.500 - 4.000	9	13
Meer dan 4.000	16	26